

ישיבת המתמידים "מאור שרגא"
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רמת ויז'ניץ חיפה

בס"ד

תמוז תש"פ

פרשיות "מטות - מסעי"

"לא יחל דברו" (ל' ג'). פי' אדם לא יעשה דבריו חולין, אלא יראה שדבוריו כולם יהיו רק ע"פ התורה הק'.
(צמח צדיק)

*

"לא יחל דברו - ככל היוצא מפיו יעשה" (ל' ג'). היינו אדם ששומר פיו ולשונו ואינו עושה דבריו חולין, אזי שכרו אשר "ככל היוצא מפיו" מה שהוא אומר, "יעשה" הקב"ה, כמו שאמרו חז"ל (סוטה י"ב) 'צדיק גוזר והקב"ה מקיים'.

*

"לא יחל דברו ככל היוצא מפיו - יעשה" (ל' ג'). אמרו חז"ל (ב"מ ק"ז) 'קשוט עצמך ואח"כ קשוט אחרים', וזה הפי': אם אדם רוצה ש"לא יחל דברו" שלא יעשה דבריו חולין אלא יקבלו אחרים את דבריו, אזי "ככל היוצא מפיו" כפי שאומר לאחרים, "יעשה" יעשה גם הוא, ולא יוכלו לומר לו 'טול קורה מבין עיניך'.

*

"ויקצף משה על פקודי החיל" (ל"א י"ד). משה רבנו ה"עניו מכל אדם", שאמר "עוד מעט וסקלונני" (שמות י"ז ד'), ידע בשעת הצורך גם להרים את קולו. כי לא תמיד אפשר לנהוג עם הבריות בענווה. יש שהמנהיג חייב לדעת גם להשמיע דברים חריפים ולהלוס בידו על השולחן. (א"ב)

*

"והייתם נקיים - מדי ומישראל" (ל"ב כ"ב). כאן רמז להם משה רבנו כי אהבת ד' ואהבת ישראל צריך שתהיינה קשורות יחדיו בכל לב.

*

"את ששת ערי המקלט אשר תתנו לנס שמה... ועליהם תתנו ארבעים ושתים עיר" (ל"ה ו'). שש ערי מקלט רומזות לשש המילים המרכיבות את הפסוק הראשון של קריאת שמע: "שמע ישראל ד' אלקינו ד' אחד", שבהן יכול כל אדם למצוא מקלט בטוח בכל עת, לחזק אמונתו ולהתקשר עם בוראו. ארבעים ושתים הערים הניתנות עליהם, אף הן קשורות לקריאת שמע, בכך שהן רומזות לארבעים ושתים המילים של הפרשה הראשונה שלה, פרשת "ואהבת".
רמז על ענין זה - תיבת "שמע" היא ר"ת של "שש ערי מקלט".

*

"שש ערי מקלט תהיינה לכם" (ל"ה י"ג). הנה ידוע, שש מצוות חיובן תמיד, לא יפסקו מעל האדם אפילו רגע אחד כל ימיו, וכל זמן וכל רגע שיחשוב בהן קיים מצות עשה, ואין קץ למתן שכר המצוות, ואלו הן:
א. להאמין שיש אלוה אחד בעולם דכתיב "אנכי ד' אלקיך", ב. שלא נאמין בזולתו שנאמר "לא יהיה לך אלהים אחרים על פני", ג. ליחדו שנאמר "שמע ישראל ד' אלקינו ד' אחד", ד. לאהבה אותו שנאמר "ואהבת את ד' אלקיך", ה. ליראה אותו שנאמר "את ד' אלקיך תירא", ו. שלא ללכת אחר מחשבת הלב וראיית העינים שנאמר "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", (ה'חינוך' בהקדמה, ומשנ"ב סי' א' בה"ל ד"ה 'הוא כלל גדול בתורה'. (וסימנם "שש ערי מקלט תהיינה", היינו אם אתה חושב ומהרהר בכל רגע, ובכל ימי חייך בשש מצוות אלו, הרי אתה נמצא במקום בטוח בעוה"ז ובעוה"ב. (טוב הפנינים)

*

מה אמר לו? פשיטא: "נחום, מכור את עדרך טרם תתפגרה פרותיך כולן, בכסף שתקבל קנה תבואה, חיטה".

במלים אחרות, הרבי ציוה עליו להמיר את מלאכתו ולהפוך לסוחר חיטה.

אלא מאי - ישאל השואל - הרי נחום לא הספיק כלל להציג את שאלתו בפני הרבי, מנין לרבי מה רוצה נחום סוחר הבקר, כיצד ידע לענות על שאלה שלא נשאלה?...

שאלה שניה: לסוחר בקר אין אפילו שמץ של מושג קלוש במסחר חיטה.

ברם, זוהי כוחה של אמנות חכמים, תמצית היופי שלה, לא שואלים שאלות! מצייתים ועושים!

הוא נסע הביתה מיד אחר יציאת השבת, בלי שהזכיר במילה אחת את מצבו הקשה אצל הרבי, באותו שבוע מכר את הפרות שנתרו לפליטה. בכסף שקיבל רכש כמה טונות חיטה משובחת. כך הפך נחום בן לילה מסוחר בקר לסוחר חיטה - - - שוב זרחה לו שמש ההצלחה. תוך זמן קצר התעשר מאד ותרם קרנו.

כטוב ליבו נסע אל הרבי להודות לו וסיפר לו כל המעשה.

אמר לו הרבי: דע, כי כאשר באת אלי בערב שבת, דחיתי אותך, יען כי לא היתה לי כל תשובה עבורך. ראיתי שנגזרה עליך עניות מרודה רחמנא לצלן, לא יכולתי לפעול עבורך מאומה.

אלא אתה - הדגיש הרבי - עם האמונה התמימה שלך, שמעת דברים שלא אמרתי כלל, בזכות אמונתך התמימה פתחת לך צינור שפע חדש שלא היה קיים מקודם, מכוחו זה נושעת, לא מכוחי!

הרה"צ רבי מנחם נחום זיע"א

משטפנשט

ובנו הרה"צ רבי אברהם מתתיהו זיע"א

משטפנשט

אבל היות שנחום הגיע לשיטפנשט בערב שבת קודש אחר חצות, ציוה עליו הרבי להשאר למוצאי שבת קודש, לנחום לא נותרה כל ברירה ואת השבת הזו הוא עשה במחיצת הרבי, סמוך על שולחנו ונהנה מאורו הגדול, והנה בסעודה השלישית הטה אוזנו לזמירות שנאמרו, ומה שומעות אוזניו? הרבי כביכול עונה לו לשאלתו, נחום לא האמין הוא התאמץ לשמוע, הידד אוזניים והקשיב לכל מילה.

הרבי אומר בירור בזמירות: "ואיתנו ישוב נידחים קובץ" "מה הוא אמר?" תמה נחום, "הרי הוא מדבר אלי".

משום מה הצטיירו באוזניו המילים "נדחים קובץ" כמו "נוחעם, קויף ווייץ" (נחום - תקנה חיטה).

זו היתה הוראה ברורה, ציווי שאין עליו עוררין. הנה, הרבי ענה לו בכל זאת, על השאלה שלא נשאלה.

חסרי כל. עתה הגיעה שעתו של נחום, הוא עמד בעמק חסר ישע, שמע את געייתן של בהמותיו החביבות וליבו נצבט בקרב. פה ושם היתה אחת מהפרות פושטת צוארה לפתע כלפי מעלה, גועה געייה שכולה סבל ויסורים וקורסת על האדמה, רגליה למעלה וגבה למטה. השבוע החולף הותיר בעמק מאות פגרים כאלו, בכל רגע הוא נשא מבט חרד אל העדר, תורה של מי מגיע עתה?...

"לא! אני לא יכול לתת למצב להמשך כך" גמלה החלטה בליבו, "התחלתי את השבוע עם 700 פרות וכעת נותרו לי רק 400, אם אשב בחיבוק ידים אתרושש וארעב ללחם".

נחום היה חסיד נלהב, זה שנים איננו עושה דבר בלי לשאול את הרבי, קל וחומר כשיש לו צרה כזו.

מה עושים? נוסעים לשיטפנשט, אל הרבי. עלה על הרכבת ונסע.

ההצלחה בעסקים בזכות האמונה

מאות פרות ליחכו עשב בעמק הפורה בין ההרים הציוריים. הנוף היה מפעים והרוח הקלה שנסבה בעמק המוריק ליטפה את פניו המיוזעות של נחום. הוא הביט בעינים חולמניות בנחל השוצף בעמק ובשפעת המים הכחולים הזורמים בו ומבשרים טובה וברכה לעולם. שנה ברוכה היתה אותה שנה ברומניה, הגשמים ירדו בשפע רב, הקור היה עז והצינה השביחה טיבם של יבולי האדמה. אבל נחום היה מודאג מאוד, מדי פעם נדד מבטו בין הפרות כמחפש איזו מהן תקרוס פתאום ותיפול כפגר מת על האדמה הדשנה.

נחום היה סוחר בקר, מזה שנים רבות הוא מגדל עדרי בקר במשק שלו, פרותיו היו השמנות ביותר בכל המחוז וחלבן היה טעים ובריא. נחום לא התעסק במכירת חלב, הוא השביח ללא הרף את תזונתן של פרותיו כדי להיטיב את איכותן ולמוכרן במחירים יקרים יותר מהממוצע.

ההצלחה האירה לו פנים, בכל המחוז היה ידוע כי מי שרצה פרה טובה מאיכות משובחת באמת, פונה לנחום, חסיד שיטפנשטאי רומני, איש פשוט ותמים שאינו מתמצא יתר על המידה באותיות הקטנות, אבל הוא ידע היטב פרק בהלכות אמונת חכמים. מדי פעם היה נוסע לשיטפנשט אל הרבי מנחם נחום עם קויטל ופדיון נאה. דברי הרבי היו לו כדברי האורים והתומים, אך ברבות הימים התברר כי נחום השכיל לקרוא גם בין השיתין, ולשמוע את דברי הרבי מתוך הדממה, דברים שלא נאמרו, או נאמרו בצורה סמויה, ומעשה שהיה כך היה.

אותה שנה פרצה מגיפת בקר ברומניה, דווקא לאחר החורף הפורה שהבטיח תנובה שופעת. המגפה פרצה במפתיע ומגדלי הבקר עמדו חסרי אונים, מדע הרפואה כולו היה אז נחשל, מה גם בארץ נחשלת כרומניה, ובודאי כשמדובר ברפואת בהמות.

המחזה היה מחריד, הבהמות מתו באלפיהן והיד קצרה מהושיע. כל חבריו למקצוע של נחום היו אובדי עצות. הם התרוששו בכמה ימים והפכו

(עלון 'בית שיטפנשט' כסלו תשס"ג)